

Sygn. akt II CSK 356/20

POSTANOWIENIE

Dnia 28 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z powództwa (...) Bank Spółki Akcyjnej z siedzibą w W.
przeciwko P. M.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 28 października 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 16 stycznia 2020 r., sygn. akt I ACa (...),

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 2.700 (dwa tysiące siedemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 stycznia 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację pozwanego P. M. od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 19 września 2018 r. zasądzającego od pozwanego na rzecz powoda (...) Banku Spółki Akcyjnej w W. kwotę 167 296,78 złotych wraz z odsetkami ustawowymi tytułem spłaty zadłużenia wynikającego z umowy kredytu.

Od wyroku Sądu drugiej instancji pozwany złożył skargę kasacyjną. Wnosząc o przyjęcie skargi do rozpoznania wskazał na jej oczywistą zasadność. Wynika ona - jego zdaniem - z zaniechania przez powoda przeprowadzenia

prawidłowego postępowania upominawczego, co czyni wypowiedzenie umowy kredytu nieskutecznym, a złożenie pozwu przedwczesnym. Podkreślił, że w aktach sprawy brak dowodu doręczenia mu wezwania do zapłaty pod rygorem wypowiedzenia umowy. Ponadto zawarcie umowy przez nieupoważnionego pośrednika sprawia, że Bankowi nie przysługują pełne opłaty i odsetki, w takim zakresie jak przy bezpośrednim zawarciu umowy. Skarżący poddał również krytyce dokumenty przedstawione przez powoda w oparciu o które Sądy obu instancji przyjęły, że strony zawarły umowę kredytową. O oczywistej zasadności skargi świadczy także - zdaniem pozwanego - nierozpoznanie przez Sąd Apelacyjny istoty sprawy i podzielenie błędnych ustaleń Sądu Okręgowego dotyczących istnienia roszczenia, jego wysokości i wymagalności.

Powód w odpowiedzi na skargę wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżących, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące

i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym - a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, nie publ. i z dnia 29 września 2017 r., V CSK 162/17, nie publ.).

Sytuacja taka w analizowanym przypadku nie zaistniała. Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany podstawą faktyczną zaskarżonego orzeczenia, a podstawą skargi nie mogą być zarzuty dotyczące ustalania faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 i 398¹³ § 2 k.p.c.). Zasada ta nie jest respektowana ani we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania ani w uzasadnieniu skargi. Skarżący wprost przyznaje, że nierozpoznanie istoty sprawy ma wynikać z niewłaściwej oceny przez Sądy materiału dowodowego, w szczególności oparciu się na dokumentach prywatnych bez ich pełnej analizy. Jego zdaniem „Gdyby Sąd dostatecznie te dowody przeanalizował i prawidłowo ocenił doszedłby do przekonania, że nie wykazano za pomocą dowodów ani wysokości roszczenia ani wymagalności”. Opieranie oczywistej zasadności skargi na tego rodzaju argumentacji usuwa się spod kontroli sądu kasacyjnego.

Z poczynionych w sprawie ustaleń faktycznych wynika, że strony zawarły umowę kredytu zmodyfikowaną aneksem na kwotę 150.000 zł, po stronie powoda występowała osoba upoważniona do jego reprezentowania, powód prawidłowo wypowiedział umowę, poprzedzając wypowiedzenie wezwaniem do zapłaty ze wskazaniem możliwości restrukturyzacji zobowiązania. Niezależnie od powyższego wielokrotnie, bezskutecznie wzywał skarżącego do zapłaty zaległości.

Sąd Najwyższy wypowiadał się już na temat wypowiedzenia umowy o kredyt, będącego uprawnieniem kształtującym banku, prowadzącym do zakończenia nawiązanego stosunku prawnego. Stwierdził, że dokonanie takiego wypowiedzenia nie może być czynnością nagłą, zaskakującą dla kredytobiorcy, nawet, jeżeli

istnieją podstawy do podjęcia go zgodnie z treścią umowy (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 września 2015 r., V CSK 698/14).

W niniejszej sprawie opieranie oczywistej zasadności skargi na tego rodzaju okolicznościach jest bezpodstawne. Świadczą o tym liczne rozmowy telefoniczne pracowników banku ze skarżącym (k. 241-242) i pisma powoda. Poczynając od wezwania do zapłaty z dnia 17 maja 2016 r. (k. 239), odpowiedzi na wniosek z dnia 7 czerwca 2016 r. (k. 243), wezwania do zapłaty z dnia 15 września 2016 r. ze wskazaniem możliwości zmiany warunków spłaty lub restrukturyzacji zobowiązania (k. 238), ostatecznego wezwania do zapłaty z dnia 15 października 2016 r. ze wskazaniem na rozważanie wypowiedzenia umowy i podkreśleniem możliwości polubownego rozstrzygnięcia sporu (k. 240), wypowiedzenia umowy z dnia 15 listopada 2016 r. (k. 244), powiadomienia o rozwiązaniu umowy z dnia 24 lutego 2017 r. (k. 245), wezwania do zapłaty z dnia 7 lipca 2017 r. (k. 36) oraz informacji o wszczęciu postępowania sądowego z dnia 25 sierpnia 2017 r. (k. 253). Nie można zatem stwierdzić, że powód zaniechał przeprowadzenia prawidłowego postępowania upominawczego, gdyż skorzystał z wypowiedzenia umowy o kredyt po wyczerpaniu środków mniej dolegliwych, odpowiednich wezwań (por. wyrok z dnia 8 września 2016 r., II CSK 750/15, niepubl.).

Ubocznie podkreślenia wymaga, że zgodnie z art. 61 § 1 k.c. wystarczające jest wykazanie przez osobę składającą oświadczenie woli skierowane do innej osoby, że wysłała adresatowi to oświadczenie listem poleconym, na adresacie natomiast spoczywa ciężar ewentualnego wykazania niemożności zapoznania się z jego treścią (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2011 r., I CSK 715/10, M.Pr. Bank. 2012, nr 9, s. 50 i z dnia 17 marca 2010 r., II CSK 454/09, OSNC 2010, nr 10, poz. 142).

W konsekwencji argumentacja przytoczona we wniosku nie wykazuje tezy, że zaskarżone orzeczenie stanowi konsekwencję kardynalnych błędów w zakresie stosowania i wykładni prawa, których efektem jest orzeczenie oczywiście wadliwe.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 3, art. 99 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jedn. tekst: Dz. U. z 2018, poz. 265).

jw